

XXI ASRDA RUS TILIDA DIGITAL TEXNOLOGIYALARNING RIVOJLANISHI

Ortiqova Madinabonu Yusufvna
Yangi Asr Universiteti O'zbekiston
E-mail: madina1992@mail.ru

ANNOTATSIYA

Maqolada XXI asrda rus tilida raqamli texnologiyalarni rivojlantirishning so'nggi tendentsiyalari bugungi kunda o'rganishning asosiy dastagi sifatida ko'rib chiqiladi. Maqolada muallif universitetlarda samarali ta'lim kontseptsiyasini ko'rib chiqadi. Ushbu maqola mutaxassislar uchun foydali bo'lishi mumkin

Kalit so'zlar: raqamlashtirish, samaradorlik, texnologiya, ta'lim, sifat, imlo lug'atlar, loyihalash usullari.

Globalashuv va raqamlashtirish davrida rus tili alohida e'tibor obektiga aylanmoqda. Zamonaviy sharoitda rus tilini chet tili va ona tili sifatida o'rgatish yangicha yondashuvni talab qiladi. Bu ta'lim jarayonini to'liq raqamlashtirish bilan bog'liq emas, balki, birinchi navbatda, chet ellik talabalar yashab, tahsil oladigan hududning milliy xususiyatlarini hisobga olgan holda yanada samarali shakl, usullarni izlash bilan bog'liq.

Aralashtirilgan ta'lim davri keldi. O'qituvchilarga raqamli resurslardan foydalanish tavsiya etiladi. Raqamli maktab - bu bizning kelajagimiz.

Shunchaki dars vaqtini behuda sarflash. Men bunday o'qituvchilarga yordam berishni juda xohlayman, chunki rus tili va adabiyot darslari uchun samarali kompyuter mashqlari mavjud. Hisobot uchun ish sifatini qurbon qilish shart emas. Aksincha, sifatni yaxshilash mumkin. 21-asrning boshlarida ta'lim muassasalari nafaqat ta'lim, balki ta'lim xarakteriga ega bo'lgan savollarga duch kelishdi. Tarbiya ma'naviyat asosidir. Ammo shunday bo'lishi uchun u umuminsoniy qadriyatlarga, jahon va milliy ma'naviyat madaniyatiga yo'naltirilgan bo'lishi, falsafa, axloq, estetika, tarix, din fanlarini o'z ichiga olishi kerak. Shu bilan birga, bolalarni turli xil muammolarni hal qilishga o'rgatish kerak: shaxsiydan globalgacha. Bularning barchasi adabiyotni o'rganishga muammoli va madaniy yondashuvlar bilan mumkin.

Tarbiya va ta'limga muammoli yondashishda asosiy qadriyatlar shaxs ta'lim sub'ekti sifatida; madaniyat shaxsni o'stiruvchi va oziqlantiruvchi muhit sifatida; ijodkorlik inson rivojlanishining yo'li sifatida.

Ta'limda raqamli texnologiyalar

Ta'limdagi raqamli texnologiyalar raqamli texnologiyalarga asoslangan zamonaviy ta'lim muhitini tashkil etish usulidir.

Raqamli texnologiyalar juda katta tezlikda rivojlanmoqda. Faoliyatning ko'plab sohalari raqamli tizimlarga o'tmoqda: kasalxonalar, umumiy ovqatlanish korxonalari, ta'lim muassasalari. Mutaxassislar maktab o'quv dasturini elektron formatga o'tkazish haqida ko'proq gapirmoqda. Bu g'oya hayotga kimgach, nafaqat ta'lim tizimi, balki uning mazmun-mohiyati, maqsadi ham o'zgaradi.

Maktab ta'limining zamonaviy shakllanishi eskisidan tubdan farq qiladi.

Ta'limni raqamlashtirish – elektron tizimga o'tish jarayonining nomi. Keling, rus tilida raqamli texnologiyalarni o'qitishning qanday usullari borligini ko'rib chiqaylik.

Shaxsiy imlo lug'atlar.

Farzandlaringiz bilan shaxsiy imlo lug'atlarini yarating. Boshlash uchun ushbu chorakda eslab qolgan so'zlarni qo'shing, so'ngra xatolar ustida ishlash orqali talabalarni lug'atlarni to'ldirishga o'rgatishingiz mumkin. Siz darhol Trening bo'limidagi lug'atlarda topilgan so'zlar bilan bir nechta bepul avtomatlashtirilgan mashqlarni olasiz. Agar so'z bizning bazamizda bo'lsa, u ovozli topshiriqlarga, agar bo'lmasa, faqat vizual diktantlarga kiritiladi. Dastur xatolar chastotasini tahlil qiladi va muammoli so'zlarni tez-tez taklif qiladi

Qurilish usuli

Ta'lim maqsadlarida sintez ko'pincha qurilish sifatida ishlatiladi.

O'quv tilini loyihalash turlari:

so'z qo'shish, tovush sintezi: tovush birikmalaridan so'z yasash (fonetik);

so'zma-so'z, yozma versiyada ham xuddi shunday: harflardan va ularning birikmalaridan so'zlarni qo'shish (tuvalda yoki yozma ravishda); ma'lumotlar yoki tanlangan morfemalardan so'zlarning shakllanishi; turdosh so'zlarning uyalarini tuzish (bir ildizli); so'z shakllarining shakllanishi - ularning tuslanishi, konjugatsiyasi, jins shakllarining shakllanishi, sonlar va boshqalar; predlogli va bosh gapsiz har xil turdagi iboralarni shakllantirish;

har xil turdagi jummalarni tuzish: oddiy, murakkab, ittifoqdosh aloqa bilan va boshqalar;

har xil turdagi matnlarni tuzish (konstruksiya qilish): hikoya, tavsif, qiyosiy tavsif va boshqalar.

Evristik yoki qidiruv usullari

Ular rivojlantiruvchi ta'limning asosi sifatida qaraladi.

Evrastika - kashfiyotlar orqali, sub'ektiv va ijodiy muammolarni hal qilish orqali o'rganish usuli; usul talabani mikro-kashfiyotga olib boradigan vaziyatlarni yaratishni o'z ichiga oladi, bu yangi bilimning kashfiyotchisi tomonidan o'tgandan so'ng, talabani izlanish bosqichlaridan o'tadi.

Muammoni anglash mustaqillikning uch darajasiga ega bo'lib, o'quvchini ijodkorlikka yaqinlashtiradi:

savollar tug'diradigan vaziyatni tushunish, motivlarni anglash, ularni maqsadga aylantirish;

muammoni hal qilishning mumkin bo'lgan yo'lini bilish, maqsadga erishish;

bir nechta yechimlarni taqqoslash, eng yaxshi variantni tanlash.

Evrastik metodologiyaning yuqori, tadqiqot, darajalarida talaba amaliy jihatdan ko'plab ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanadi: natijalarni aniqlashning turli usullari bilan kuzatish (yozuv, belgilar, chizish), modellashtirish, umumlashtirish, jadval.

Zamonaviy o'qituvchi o'quvchining eng muhim huquqlaridan biri - sifatli ta'lim olish huquqini ta'minlash uchun yangi o'quv qurollari bilan ishlay olishi kerak.

Yangi texnologiyalardan foydalanish maktab oldida turgan zamonaviy talablarga javob beradi. Ta'lim texnologiyalari, jumladan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari tufayli bitiruvchilarimizning kelajakdagi hayotida muvaffaqiyatli moslashish va o'zini o'zi anglash uchun asoslar yaratilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Vukina N.V., Dementievskaya N.P. Tanqidiy fikrlash: uni qanday o'rgatish kerak. Ilmiy-metodik qo'llanma. - X.: "Osnova" nashriyot guruhi: "Triada +", 2007 yil.
2. Zagashev I.O., Zair-bek S.I., Mushtavinskaya I.V. Bolalarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish. Nashr 2.-Sankt-Peterburg: "Alyans" "Delta" qo'shma. "Rech" nashriyoti bilan, 2003 yil.
3. Kzenzova G. Yu. "Perspektiv maktab texnologiyalari" M., 2000 yil.

